

Muzej ugodnih iznenađenja

Moj dvanaestogodišnji unuk koji pohađa peti razred Osnovne škole Augusta Cesarca zamolio me je da skupa posjetimo jedan od muzeja u našem gradu, a koji još nismo vidjeli. I jedne sunčane nedjelje zajednički smo odlučili da to bude Muzej Grada Zagreba na Gornjem Gradu u Opatičkoj br. 20.

U predvorje muzejskog prostora došli smo prije 11 sati i tu je već bila veća skupina posjetitelja koja je čekala stručnog vodiča. I tako smo točno u 11 sati zajednički krenuli u razgledavanje pod stručnim vodstvom simpatične voditeljice, koja nam je vrlo profesionalno tumačila slijed vremenskih događanja od prapovijesti do današnjih dana.

Da bi vaša odluka, dragi sugrađani, o posjetu Muzeju Grada Zagreba bila i pozitivna, htio bih vam ukratko navesti što se sve u ovom stalnom postavu može vidjeti.

Treba reći da su Muzej Grada Zagreba utemeljila Braća Hrvatskog Zmaja i to 1907. godine. U svom devedesetogodišnjem postojanju ovo je njegov šesti stalni postav, a prvi puta u obnovljenom i odgovarajućem prostoru, a koji odgovara svim dostignućima muzeološke tehnologije. Ovakav postav stvarno pokazuje prošlost grada Zagreba od prapovijesti do današnjih dana.

Muzej je koncipiran na temelju predmeta koje posjeduje, povezujući predmete s nekadašnjim njihovim vremenskim okvirom. Svojim kronološkim i tematskim pristupom, a posebice primjenom suvremenih muzeoloških i tehnoloških principa, Muzej Grada Zagreba je vrlo zanimljiv i, što je posebno važno, pristupačan današnjem posjetitelju.

Ovaj stalni postav, kako nam reče stručna voditeljica, portretira Grad u svim njegovim značajkama od povijesnog, političkog, gospodarskog i crkvenog do arhitektonsko-urbanističkog, kulturno-zabavnog i svakog drugog.

Tematski slijed uvodi posjetitelja u zanimljivosti iz bogatog života grada i njegova urbanog krajovalika, a što se očituje kroz raznovrsnost predmeta, od vrlo rijetkih do običnih, možemo kazati od svakodnevnih uporabnih do umjetničkih. Najnovija arheološka istraživanja – rečeno je – dala su nove podatke o životu na Gričkom brdu, pa stalni postav i počinje arheološkim nalazima koji su zatečeni na mjestu otkrivanja. Na samom početku može se vidjeti prapovijesno naselje sagrađeno u VI. stoljeću prije Krista. Arheološka karta daje mogućnost posjetitelju da se upozna s najvažnijim nalazištima u gradu i bližoj okolici. To je omogućeno posebnim video snimkama koje, uz pomoć stručnog tumačenja, pokazuju arheološke nalaze u dijelovima grada. Pa je tako moguće vidjeti na velikom ekranu na kojima su sve mjestima pronađeni arheološki nalazi i što sve obuhvaćaju.

Možda je važno spomenuti da je u naselju Ščitarjevo pronađen arheološki park i posjetitelj može zorno vidjeti pronađene raznovrsne predmete od razne keramike od većeg broja urni (žara)

koje su rađene u različitim oblicima i od različitog materijala.

U najnovijoj postavi Muzeja naročito je naglašena specifičnost razvoja srednjovjekovnog dvojnog grada koja karakterizira odvojenost života i uprave crkvenog Kaptola i slobodnog kraljevskog Gradeca.

U mnoštvu prikaza stvorena je slika grada u kojoj se na vrlo zanimljiv način nižu karakteristične teme i događaji koji posjetitelju stvaraju sliku o povijesno-kulturnom razvoju grada. Karakteristični predmeti ilustriraju svako razdoblje te na vrlo jasan način predstavljaju grad od njegova postanka do različitih gradskih znamenja. Posebno treba istaknuti vrlo uspješnu rekonstrukciju figuralnog portala stare zagrebačke katedrale, koja predstavlja simbol crkvenog grada, a također i crkvu svetog Marka koja govori o baroknom ugođaju njene nekadašnje unutrašnjosti.

Zorno je prikazana povezanost s cehovskim životom obrtničkog Gradeca gdje se mogu vidjeti razna cehovska znamenja kao što su zastave, škrinje, isprave i drugo, koje karakteriziraju način života u ono doba.

Na prvom katu Muzeja nailazimo na prekrasno izrađenu maketu koja pokazuje stanje iz polovice XVII. stoljeća i predstavlja arhitektonsko-urbanistički kompleks Samostan klarisa, Popov toranj, žitnicu i opatička vrata iz XIII. stoljeća. Na osobito zanimljiv način rekonstruiran je život velikaša u Zagrebu na primjeru poznatih obitelji Oršić i Rauch, kao i doba Hrvatskog narodnog preporoda u Zagrebu, s istaknutim osobama i događajima koji su karakterizirali to razdoblje, a završava s banom Jelačićem i njegovim portretom u naravnoj veličini koji se izlaže prvi puta.

U daljnjem razgledavanju Muzeja mogu se vidjeti razni dućani i izlozi u najvažnijoj ulici Ilici potkraj XIX. stoljeća, te prostorna maketa Donjeg grada.

U dijelu muzejskog prostora istaknut je urbanistički program tzv. »Zelena potkova« s lijepim maketama najvažnijih građevina, a na samom podu dvorane slikoviti prikaz ulica u gradu što stvara poseban ugođaj.

Daljnji postav prikazuje predmete vezane uz bogati kazališni život Zagreba, među kojima se ističu kostimi operne primadone Milke Trnine, koja je predstavljala Hrvatsku u Europi i svijetu.

Karakteristična je i zbirka raznih udruga, darovana Gradu, koja na određen način oslikava društveni život i komunikaciju. Između ostalog, mogu se vidjeti izumi poznatog Zagrepčanina Slavoljuba Penkale i njegove prve mehaničke olovke. U hodnicima muzeja izloženo je mnoštvo plakata koji govore o životu u gradu, kao svojevrsni vremeplov zbivanja u XX. stoljeću.

Na kraju, posebnu cjelinu čine zbirke darovane gradu Zagrebu, a koje se prvi puta pokazuju posjetiteljima.

Tu se može vidjeti radna soba hrvatskog skladatelja Ivana pl. Zajca, dio radne sobe književnika Augusta Senoe, te bogata umjetnička ostavština njemačke glumice Tille Durieux.

Posebno smo bili oduševljeni zbirkom mehaničkih glazbenih automata Ivana Gereesdorfera, Zagrepčanina znanog kao vrhunskog urarskog majstora, a posebno kao restauratora glazbenih automata koja, svojom cjelinom i nostalgičnim melodijama, čak i za ples daju poseban ugođaj.

I tako su unuk i njegov djed bili oduševljeni, jer su tijekom dvosatnog razgledavanja, a uz pomoć stručne voditeljice, vidjeli suvremeni tematski prikaz postanka našega grada i njegova razvoja.

Mislim da bi svaki naš sugrađanin trebao vidjeti ovaj najnoviji stalni postav, a naročito to preporučam mlađoj generaciji, posebno školarcima, kako bi obogatili svoje znanje kada je riječ o gradu u kojem žive.

Petar Stambuk